

**Noformēšanas nosacījumi
zinātnisko rakstu krājumam
„Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā”**

1. Rakstā obligāti ietveramas šādas sadaļas:

- 1.1. Raksta autora vārds, uzvārds – lapas augšējā kreisajā stūrī (*Bold/Treknraksts*).
- 1.2. Raksta virsraksts – lapas vidū (*Bold/Treknraksts, lielie burti*).
- 1.3. Kopsavilkums (Summary) raksta sākumā – tajā valodā, kurā raksts tiek veidots, 1500–2000 zīmes. Kopsavilkumā tiek atspoguļots pētījuma mērķis, avoti vai objekts, metodoloģija, galvenie rezultāti, secinājumi un raksturvārdi (Key words) raksta valodā – 5–6.
- 1.4. Kopsavilkums angļu valodā, ja raksts ir latviski, vai latviešu valodā, ja raksts ir angļu valodā. Šim otrajam kopsavilkumam jābūt identiskam ar pirmo, ieskaitot raksta nosaukumu un raksturvārdus.
- 1.5. Raksta apjoms līdz 15 lappusēm.
- 1.6. Raksta daļām jābūt strukturētām (ievads, galvenā daļa, nobeigums un secinājumi), bet tās var arī nebūt iezīmētas ar apakšvirsrakstiem.
- 1.7. Raksta beigās pievienojams izmantotās literatūras saraksts un izmantoto saīsinājumu skaidrojums, ja tāds ir nepieciešams.

2. Veidojot atsauces, jāievēro šādi nosacījumi:

- 2.1. Atsauces uz izmatoto literatūru un avotiem tekstā noformējamas iekavās aiz citāta, piemēra, parafrāzes u. tml. Iekavās jānorāda autora uzvārds, izdevuma gads un aiz komata lappuse, no kuras ņemta informācija (1. piemērs).
- 2.2. Ja atsauce attiecas uz visu izmantoto darbu, tad lappuse nav jānorāda (2. piemērs).
- 2.3. Arī tad, ja atsauce norāda uz kādu rakstu periodikas izdevumā (3. piemērs) vai rakstu krājumā (4. piemērs), lappuses nav jānorāda, jo raksta robežas būs norādītas literatūras sarakstā.
- 2.4. Ja autori ir 2–3, tad atsauci veido ar visiem uzvārdiem (5. piemērs), bet, ja autoru ir 4 un vairāk, tad atsaucē norāda pirmo no tiem un tālāk raksta „u. c.” (6. piemērs).
- 2.5. Atsauce lieto to valodu, kurā rakstīts izmantotais darbs (7. un 8. piemērs).
- 2.6. Atsaucoties uz vārdnīcām, enciklopēdijām un vairāku autoru kopdarbībā izstrādātiem dokumentiem, uzvārda vietā lietojama nosaukuma abreviatūra, kas literatūras sarakstā ir jāpaskaidro (9. un 10. piemērs).
- 2.7. Abreviatūra lietojama arī, atsaucoties uz arhīvu, muzeju, krātuvju u. tml. materiāliem, norādot arī uz konkrētu fondu, aprakstu, lietu vai kolekciju (11. un 12. piemērs).
- 2.8. Atsauce uz interneta resursiem veido pēc tādiem pašiem principiem kā iepriekš skaidrotie, taču, ja nav atrodams materiāla ievietošanas gads, tad var izmantot indeksu *-e*, kas norāda uz elektroniski iegūtu informāciju (13. piemērs).

Piemēri.

- (1.) Atskaņas par *saskaņām* tiek dēvētas Ernesta Dinsberga „Metrikā” (Dinsbergs 1890, 22).
- (2.) Aritoteļa darbā „Poētika” (Aristotelis 2008) meklējamās agrīnās atziņas par poētikas teorijas jautājumiem.
- (3.) Par satīriskā stila līdzekļiem un elementiem rakstījis arī V.Valeinis (Valeinis 1955).
- (4.) Vēsma Lēvalde ir apcerējusi teksta lomā 20. un 21. gadsimta teātrī (Lēvalde 2016).
- (5.) Skolā reti izmanto grāmatu „Modernisms un postmodernisms” (Kivleniece, Lielanše, Pizāne 2007).
- (6.) Pirms vairākiem gadu desmitiem skolas mācību grāmatas sauca par „Literatūras hrestomātiju” (piemēram, Ausekle u. c. 1993; Ausekle u. c. 1995; Ausekle u. c. 1997).
- (7.) U. Eko norāda, ka lasītājs interpretē tekstu no sava viedokļa, izmantojot kultūras enciklopēdiju, ko lieto konkrētā valoda un kurā ir jau līdzīgas interpretācijas (Eco 1992, 143).
- (8.) Par antīko mūziku sacīts: „Heroiskā tonalitāte sarūk ikdienas dzīvē.” (Марков 2008, 260)
- (9.) *Latviešu valodas vārdnīcā* vārdam *metrika* ir dots šāds skaidrojums: „Literatūras teorijas nozare, kurā pēti dzejas pantmēru un ritmu; dzejas pantmēru kopums.” (LVV 2006, 643– 644)
- (10.) Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugā „Literatūra 4.– 9. klasei” (PMPPP 2010) ieteikts literatūru aplūkot kā kultūras sastāvdaļu.
- (11.) Par izpēti avotu izmantoti Latvijas Vēstures arhīvā pieejamie materiāli (LVA 473. f., 1. apr., 285. l., 87. lp.).
- (12.) Skolotājs J. Līcis iesūtījis Otaņķu pamatskolas folkloras vākumu 1924. gadā (LFK 1924, 9).
- (13.) Tādus elektroniski pieejamos materiālus kā Ronalda Brieža „Literārā akadēmija” (Briedis.e) un līdzīgus var izmantot literatūras apguvē vidusskolā.

3. Literatūras saraksta veidošanā jāievēro šādas prasības:

- 3.1. Visām tekstā ieliktajām atsaucēm jābūt skaidrotām literatūras sarakstā. Saraksts sakārtojams alfabēta secībā, vispirms latīņu alfabētā, pēc tam kirilicā un citu alfabētu rakstībā, ja tādas literatūras vienības ir izmantotas. Pēc autora ieskatiem var veidot atsevišķu sarakstu ar avotiem un atsevišķu – izmantotajai literatūrai.
- 3.2. Ja atsauce ir uz grāmatā atrodamu informāciju (kā 1. piemērā), tad norāda autoru, grāmatas nosaukumu (slīpināti), izdošanas vietu, izdevniecību, izdošanas gadu.
 - (1.) Dinsbergs, E. *Metrika ar tām vajadzīgām dzeijas mākslas ziņām*. Liepāja : K. Ukstiņa apgādienā, 1890.
- 3.3. Ja grāmata ir tulkota (kā 2. piemērā), tad aiz nosaukuma jānorāda arī tulkotājs.
 - (2.) Aristotelis. *Poētika*. Tulk. Augusts Ģiezens. Rīga : Jānis Roze, 2008.
- 3.4. Ja atsauce ir dota rakstam, kas atrodas periodikas izdevumā (kā 3. piemērā) vai rakstu krājumā (kā 4. piemērā), tad norāda raksta autoru, raksta nosaukumu (neslīpināti), izdevuma nosaukumu (slīpināti), papildus ziņas par izdevumu

- (ja tādas ir), numuru, izdošanas gadu (arī datumu), lappuses (no kuras līdz kurai atrodams minētais raksts).
- (3.) Valeinis, V. Safīriskā stila līdzekļi un paņēmieni. *Karogs*, Nr. 10, 1955, 87.–94. lpp.
- (4.) Lēvalde, V. Teksts teātrī 20. un 21. gadsimtā. *Scriptus Manet: Liepājas Universitātes humanitāro un mākslas zinātņu žurnāls*, Nr. 3. Liepāja : LiePA, 2016, 16.–27. lpp.
- 3.5. Ja darbam ir 2–3 autori (kā 5. piemērā), tad norādāmi visi autori tādā secībā, kādā tie minēti izmantotajā darbā, aiz katra autora liekot komatu, bet, ja autoru ir vairāk nekā trīs (kā 6. piemērā), tad aiz izdevuma nosaukuma norāda pirmos trīs un tālāk raksta „u. c.”.
- (5.) Kivleniece, S., Lielanse, D., Pizāne, I. *Modernisms un postmodernisms. Literatūra vidusskolai: mācību līdzeklis skolēnam*. Rīga : LVAVA, 2007.
- (6.) *Literatūras hrestomācija 6. klasei: mācību grāmata*. D. Ausekle, B. Cimermane, Dz. Cīrulle u. c. Rīga : Zvaigzne ABC, 1997.
- 3.6. Ja izmantotais darbs ir citā (nevis raksta) valodā, tad literatūras pierakstu veido atbilstoši tam, lietojot attiecīgo rakstību – angļu (kā 7. piemērā), krievu (kā 8. piemērā) u. tml.
- (7.) Eco, U. *Interpretation and Overinterpretation*. (Ed.) Stefan Collini. Cambridge : Cambridge University Press, 1992.
- (8.) Марков, Б. *Культура повседневности*. Санкт-Петербург : Питер, 2008.
- 3.7. Ja tekstā liktajai atsaucei izmantota abreviatūra (kā 9. un 10. piemērā), tad literatūras sarakstā tā jānovieto pirms pārējā bibliogrāfiskā pieraksta. Ziņas par autoriem, redaktoriem vai izdevuma veidotājiem norādāmas aiz izdevuma nosaukuma.
- (9.) LVV – *Latviešu valodas vārdnīca*. Red. D. Guļevska, I. Rozenštrauha, D. Šnē. Rīga : Avots, 2006.
- (10.) PMPPP – *Literatūra 4. klasei. Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs* (1. variants). Atb. par izd. A. Skalberga. Rīga : Valsts izglītības satura centrs, 2010.
- 3.8. Ja abreviatūra norāda uz arhīvu, muzeju, kolekciju, krātuvju u. tml. materiāliem (kā 11. piemērā), tad aiz abreviatūras secīgi norāda dokumenta/materiāla nosaukumu (ar visām papildu ziņām, ja tādas ir), arhīva, muzeja, krātuves nosaukumu (slīpināti), fondu – f., aprakstu – a., lietu – l. un lapu – lp., kurā dokuments atrodams.
- (11.) LVA – Latvijas Padomju rakstnieku 5. kongresa materiāli, I sēj. (1965. g. dec.). *Latvijas Vēstures arhīvs*, 473. f., 1. apr., 285. l., 87. lp.
- (12.) LFK – Otaņķu pamatskolas vākums, 1924. *Latviešu folkloras krātuve*, 9. kolekcija.
- 3.9. Izmantotās literatūras (vai avotu) vienībai elektroniskā vidē (kā 13. piemērā) jānorāda autors, nosaukums (slīpināti), ievietošanas gads, ja tas ir atrodams. Aiz tā iekavās raksta vārdu „skatīts” un konkrētu datumu. Beigās raksta vārdu „Pieejams”, un pēc kola tiek iekopēta interneta adrese (slīpināti, noņemot aktivizējumu).
- (13.) Briedis, R. *Literārā akadēmija* (skatīts 2016. gada 5. martā). Pieejams: <http://www.rakstu.lv/dzejas-meistardarbnica>

4. Tehniskā noformējuma prasības:

- 4.1. Teksts veidojams – *Word* formātā, lapas izmērs – A 4.

- 4.2. Lappušu malas (labā, kreisā) – 2,5 cm.
- 4.3. Rakstā izmantojamais fonts – *Times New Roman*, burtu lielums – 14. Kopsavilkumos (abās valodās) un literatūras sarakstā izmantojamais fonts – *Times New Roman*, burtu lielums – 12.
- 4.4. Intervāls starp rindām un rindkopām – 1 (*Single*).
- 4.5. Pamatteksts taisnots (*Justify*).
- 4.6. Atkāpe rindkopas sākumā (*Tab*) – 1,25.
- 4.7. Atstarpes starp vārdiem un pēc pieturzīmēm liekamas vienu reizi. Izņēmums – pēdiņas un iekavas, kuru iekšpusē atstarpes nav jāliek.
- 4.8. Pēdiņas tehniski noformējamās sākumā – apakšā, beigās – augšā, piemēram, „citāts”. Pēdiņas (neslīpināti) jāliek grāmatu, rakstu, izrāžu, izstāžu u. c. pasākumu nosaukumi, kā arī citāti. Pēdiņas neliek laikrakstu un žurnālu nosaukumus, tos raksta slīpināti.
- 4.9. Ja citējumā ir kādi izlaisti kādi vārdi, teikumi vai teikumu daļas, tad to norāda ar divpunktus, kas ielikta taisnajās iekavās, piemēram, [..].
- 4.10. Ja citējumā ir lietoti kādi izcēlumi – trekninājumi, slīpinājumi, retinājumi, pasvītrojumi –, tad apaļajās iekavās jānorāda, kas tos veicis, un raksta autora iniciāļi, piemēram, (pasvītrojums autora – A. A.) vai (izcēlums mans – A. A.). Tāpat norādāms arī uz tulkojumu, ja to veicis raksta autors pats, piemēram, (tulkojums no igauņu valodas mans – A. A.).
- 4.11. Tabulām, shēmām un attēliem jābūt novietotiem lapas centrā. Tiem jābūt numurētiem un melnbaltiem. Pie tiem ir jānorāda nosaukums un ziņas par ieguves avotu (līdzīgi kā izmantotās literatūras sarakstā).
- 4.12. Ja personvārds – autors, mākslinieks u. tml. – minēts rakstā pirmoreiz, tad jānorāda pilns vārds un uzvārds, kā arī dzīves dati, piemēram, Olafs Gūtmanis (1927–2012). Turpmāk norādāms tikai uzvārds un vārda iniciālis pirms tā, piemēram, O. Gūtmanis. Cittautu personvārdiem, pirmoreiz tos minot, iekavās jānorāda arī oriģinālrakstība, piemēram, Moriss Halbvakss (*Maurice Halbwachs*, 1877–1945).
- 4.13. Oriģinālrakstība iekavās norādāma arī aiz tulkota darba nosaukuma, piemēram, Enes Mihkelsones (*Ene Mihkelson*, dz. 1944) romāns „Mēra kaps” (*Katkuhaud*, 2007), izdevuma nosaukuma, piemēram, laikraksts *Rīts* (*Rytas*), atveidota termina, piemēram, atmiņu kopienas (*communities of memory*) jēdziens u. tml.

Pēc nolasītā referāta konferencē „Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā” raksti iesūtāmi līdz **30. jūnijam**. Tos anonīmi recenzē starptautiska redakcijas kolēģija.

e-pasts konsultācijām un rakstu iesūtīšanai balti@liepu.lv